

MKB-programmet för Fingrid Ab:s 400 kV kraftledningsprojekt mellan Andersböle och Västersundom / utlåtande till NTM-centralen

Miljöhälsosektionen 12.12.2024 § 114

Beredning och tilläggsuppgifter
hälsoskyddsplanerare Maarit Lönnroth
fornamn.efternamn@porvoo.fi

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland begär utlåtande av hälsoskyddsmyndigheterna i Sibbo och Borgå om programmet för miljökonsekvensbedömning som gäller Fingrid Abp:s kraftledningsprojekt på 400 kilovolt mellan Andersböle i Borgå och elstationerna i Västersundom i Vanda. Utlåtandena ska skickas till NTM-centralens registratorskontor: kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi senast 3.12.2024. För utlåtandet beviljades mera tid, till 16.12.2024. Referensen för meddelandet är **UUDELY/1157/2024**.

Programmet och kungörelsen finns på miljöförvaltningens webbplats www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA.

I förfarandet för miljökonsekvensbedömning (MKB) granskas förstärkningen av stamnätet med en 400 kilovolts kraftledningsförbindelse mellan elstationerna i Andersböle och Västersundom, som Fingrid Abp planerar. Det är inte möjligt att lämna projektet ogenomfört, eftersom elöverföringen inte kan skötas med det nuvarande stamnätet och de nätinvesteringar som redan har beslutats om, utan skadliga begränsningar av överföringskapaciteten eller utan att driftsäkerheten äventyras. Enligt den preliminära tidtabellen kommer de terrängundersökningar och den allmänna planering som krävs för byggandet av kraftledningen göras under åren 2026–2028. Byggandet av projektet beräknas ske under åren 2028–2030.

De ruttalternativ som granskas i MKB är sammanlagt ca 38 km, varav ca 31 km ligger vid sidan av den nuvarande kraftledningen och ca 7 km i den nya terrängkorridoren. Beroende på vilket alternativ man väljer är ledningens totala längd cirka 20–22 km. Ledningsområdets bredd i den nya terrängkorridoren är ca 62 m och vid sidan av den nuvarande ledningen breddas ledningskorridoren med ca 39–41 m. De ledningsrutter som granskas är belägna i Borgå, Sibbo, Helsingfors och Vanda.

I miljökonsekvensbedömningen för projektet betonas följande effekter som har identifierats som de mest betydande faktorerna i detta skede:

- Klimatpåverkan,
- Konsekvenserna för de ekologiska förbindelserna och livsmiljöernas kontinuitet,
- Konsekvenserna för människors levnadsförhållanden och trivsel,
- Konsekvenserna för naturvärden och biologisk mångfald,
- Konsekvenser för när- och fjärrlandskap.

Granskningen av konsekvenserna för människor utvidgas till en allmän granskning av en cirka en kilometer bred zon på båda sidor om ledningsområdet (byar, tätortsområden). Kraftledningens omedelbara närområde, cirka 0–100 meter från kraftledningsledens mittlinje, har behandlats noggrannare. Vid bedömningen av konsekvenserna för människor utreds projektets konsekvenser för människornas levnadsförhållanden, trivsel och hälsa.

Kraftledningar kan orsaka hälsoproblem hos människor på grund av de elektriska och magnetiska fält som de orsakar. I beskrivnings-skedet av MKB utarbetar Fingrids expert de beräknade värdena för el- och magnetfälten som orsakas av de planerade alternativen för kraftledningsrutten. Styrkan och av de elektriska och fälten och deras räckvidd i nuläget och i den kommande situationen används som utgångsinformation när man bedömer deras konsekvenser. Beräkningarna enligt genomsnittliga elöverföringar jämförs med de rekommenderade värdena för exponering.

Dessutom ger kraftledningar upphov till koronajud som kan upplevas som störande. Koronauraddningarna som förekommer på ledarnas eller isolatorernas ytor hörs som ett gnisslande ljud. Fenomenet förorsakas av att luften nära ledarna, isolatorerna eller andra ytor joniseras. Detta sker främst när spänningsnivån uppnår 400 kilovolt. Ljudet som koronan skapar är starkast när vädret är fuktigt, eller på vintrarna när ledarna täcks av frost. Att helt undvika koronauraddningar är praktiskt taget nästan omöjligt. Man strävar efter att hålla förekomsten av korona så liten som möjligt, eftersom ljudet både försämrar trivseln i omgivningen och uttrycker energiförluster. Ljudet som koronan medför överskrider inte riktvärden för buller, men kan upplevas som störande om man är i kraftledningens omedelbara närhet. Fenomenet är sporadiskt och bundet till väderförhållandena.

Kraftledningsstolparnas konsekvenser för jord- och berggrunden är i allmänhet lokala och små. Förekomsten av sura sulfatjordar ska utredas så att de olägenheter som är förknippade med dem vid behov kan beaktas när man planerar och genomför projektet.

Byggandet av kraftledningen och stolpplatserna har i normala fall inga permanent inverknings på ytvattenflödet eller avrinningsområdena.

Projektet har inte konstaterats ha några konsekvenser för grundvattnet. Till exempel har det inte framkommit konsekvenser för brunnsvattnets kvalitet och mängd i Fingrids tidigare kraftledningsprojekt. Konsekvenserna och riskerna för grundvattnet bedöms med hjälp av tillgängliga uppgifter om grundvattenområdenas och brunnarnas placering i förhållande till kraftledningsrutterna. Vid bedömningen beaktas risken för att grundvattnet strömmar ut och eventuella risker som användningen av arbetsmaskiner och kemikalier medför för grundvattnet.

Miljöhälsovårdschefen

Miljöhälsosektionen beslutar ge följande utlåtande i ärendet:

Miljöhälsosektionen har inget att anmärka om programmet för miljökonsekvensbedömning.

Paragrafen justeras genast.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Paragrafen justerades genast.

Miljöhälsosektionen 11.12.2025
2684/11.05.02.08/2024

Beredning och tilläggsuppgifter
hälsoskyddsplanerare Hanna Sivén
fornamn.efternamn@borga.fi

NTM-centralen i Nyland begär utlåtande av hälsoskyddsmyndigheten i Sibbo och Borgå om miljökonsekvensbeskrivningen av Fingrid Abp:s projekt för en kraftledning på 400 kV mellan Borgå Andersböle – Vanda Västersundom. MKB-beskrivningen med bilagor finns på adressen www.ymparisto.fi/sv/medverka/kraftledning-andersbole-vastersundom. Utlåtandena ska skickas före 18.12.2025. Utlåtandena ska skickas till NTM-centralens registratorskontor [kirjaamo.uusimaa\(at\)ely-keskus.fi](mailto:kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi). Referensen är UUDELY/1157/2024.

Fram till 31.12.2025 är Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland i projektet den kontaktmyndighet som avses i MKB-lagen. I och med reformen av statens regionförvaltning överförs de uppgifter som hänför sig till förfarandet vid miljökonsekvensbedömning från NTM-centralerna till det riksomfattande Tillstånds- och tillsynsverket, som i detta MKB-förfarande fortsätter som kontaktmyndighet fr.o.m. 1.1.2026. Tillstånds- och tillsynsverket beaktar vid behandlingen de åsikter och utlåtanden som sänts till NTM-centralen.

Fingrid Abp planerar att bygga en ny kraftledningsförbindelse på 400 kilovolt mellan elstationerna i Andersböle i Borgå och Västersundom i Vanda. Den totala längden på kraftledningen är 20–22 kilometer beroende på vilken sträckning för kraftledningen som väljs.

De alternativa sträckningar som granskas är sammanlagt cirka 38 km långa. 31 km av sträckningen ligger längs med befintliga kraftledningar och cirka 7 km i en ny terrängkorridor. I den nya terrängkorridoren är ledningsgatans bredd cirka 62 m, och om

ledningen dras intill en befintlig kraftledning breddas ledningsgatan med 39–41 m.

De ledningssträckningar som granskas ligger i Borgå, Sibbo, Helsingfors och Vanda.

Alternativa sträckningar (VE) har lagts till efter MKB-programskedet. Alternativ som granskas i konsekvensbeskrivningen:

Avsnitt I (Andersböle–Rimossen) omfattar två alternativa sträckningar:

- **VE1/ I** (Andersböle–Rimossen, västra)
- **VE2/ I** (Andersböle–Rimossen, östra)

Avsnitt II (Rimossen–Landbo) omfattar fem alternativa sträckningar. En del av de alternativa sträckningarna överlappar med varandra:

- **VE1/ II** (Rimossen–Igelträsket–Genaträsk–Landbo)
- **VE2/ II** (Rimossen–Igelträsket–Byträsket–Landbo)
- **VE3/ II** (Rimossen–Haga–Byträsket–Landbo)
- **VE4/ II** (Rimossen–Flyen–Haga–Grannis–Landbo)
- **VE5/ II** (Rimossen–Östergård–Grannis–Landbo)

Avsnitt III (Landbo–Västersundom) omfattar endast en alternativ sträckning:

- **VE1/ III** (Landbo–Västersundom)

Det är inte möjligt att lämna projektet ogenomfört, eftersom elöverföringen i framtiden inte kan skötas med det befintliga stamnätet och de nätinvesteringar som redan har beslutats om, utan skadliga begränsningar av överföringskapaciteten eller utan att driftsäkerheten äventyras.

Miljöhälsosvårdschefen

Miljöhälsosektionen beslutar ge följande utlåtande om ärendet:

Miljöhälsosektionen anser att av de presenterade alternativa sträckningarna borde man välja de sträckningar som är minst skadliga för bosättningen. I tätbefolkade områden kan man lämna en skogsremsa mellan bebyggelsen och kraftledningen, vilket minskar störningar för boende. Placeringen av kraftledningarna i omedelbar närhet av bosättningen kan eventuellt äventyra invånarnas elsäkerhet. Kraftledningarna kan också i vissa situationer orsaka bullerolägenheter för invånarna.

Miljöhälsosektionen har inget annat att anmärka mot miljökonsekvensbeskrivningen.